

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedés. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltárak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyző szövetséget«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 4 ft
Fél évre . . . . . 2 ft
Negyed évre . . . . . 1 ft
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadhatók:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bácsabony:
Schalek H., Dukos M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társai és Herpelt.
Brünn: Stora M.

Nyiltár petitsora 10 kr.

MURAKÖZ

Az amerikai szőlő-telep és gyökereztető iskola készítése.

Ha amerikai szőlővel akarunk védekezni, először is szükséges egy állandó telepet létesíteni, mely hivatalos lesz, ha a telep közös. az összes tagok, ha egyes birtokosé, akkor a tulajdonos összes amerikai szőlővessző szükségletét fedezni.

A telep nagysága a betelepítendő terület nagyságától függ általában egy katasztrális hold anyatelep képes 100—120 kat. hold vessző-szükségletét fedezni, föltéve, ha zöldojtást ezen a telepen nem készítünk. Ha pedig zöldojtást akarunk készíteni, úgy az anyatelepeknek is 2—3-szor oly nagyok kell lenni.

Ha amerikai anyatelepet létesíteni akarunk, első annak alkalmas területet választani, mely célra nyílt fekvésű, jól megmunkált tápdús talajt válasszunk. Ha a kívánt helyrelel rendelkezünk, azt föl kell mérni és tervet kell készíteni. A tervkészítést minden körülmények között oly szakember után kell elkészíteni, ki az amerikai szőlők természetével ismerős. Általában pedig az alkalmas fölmért területet jól meg kell trágyázni, a talajt 65—75 cm. mélyen meg kell forgatni lehetőleg tél beállta előtt, hogy a rögök a téli hideg és hóle következtében szétmáljanak. Tavasszal a talajt simára

elegyengetni és az utakat ki kell jelölni, azonban az utak kijelölése el is maradhat egyszerűen, midőn a tőkék helye ki van egész területen jelölve, a hol utat akarunk. egy sor jegyfát kihuzunk és kész az út. Tehát a talaj elegyengetése után ha karóval rendelkezünk, azonnal kiharózzuk az egész területet, ellenkező esetben bármily rövid karrócskák kkal kijelöljük. Mielőtt azonban a területet kijelölünk, előbb meg kell határozni a sor és tőke távolságot, mely ha tisztán vessző nyérés céljából lesz, ez esetben úgy a sor, mint a tőke távolság 150 cm legyen, ha pedig zöld ojtásra is lesz a telep rendezve, az esetben a sortávolság 200—240 cm és a sorokban a tőkék 100—120 cm legyenek. Ezen nagy távolság az amerikai anyatelepnél okvetlen megkivántatik, mert az amerikai szőlőfajok roppant buja növések, s így nagy területet igényelnek. A karó hosszúsága is legalább 4 m legyen. Midőn a terület kijelölésével, utakkal stb. készen vagyunk, a leendő tőkéknek gödröket ásunk a következőkép: a karó; vagy jegyfácskának a lejtővel szemben jobbra, a karó, vagy jegyfácská mellett ásunk egy 35 cm. hosszú 25—30 cm széles és 40—50 cm. mért gödröt, s ezen gödörbe állítjuk a leendő tőkét, oly formán, hogy az a karó vagy jegyfácská előtt jobbra 10—15 cmnyire legyen, s a vesszőnek legfelső szeme a talajból 10—15 cmnyire kiálljon. Ekkor földdel a gödröt félig

behuzzuk, jól megtapossuk, s ha a talaj száraz, beiszapoljuk, a gödröt egészen behuzzuk földdel, oly formán, hogy a szem fölött levő csonkon is legalább 2—3 cm. föld legyen; megóvándó a legfelső szem a kiszáradástól. Egyéb munkája ezen telepnek, a talajt kapálás által tisztán tartani, a tőkék fejből kinőtt hajtásokat kacs és hónalj-hajtásoktól tisztán tartani, a karóhoz felkötni, s ha zöldojtást akarunk készíteni, azt május 1-től június 15-ig elkészítjük, azt egész nyáron gondozzuk, ősszel midőn a levél lehullott, ha a zöldojtás helyben — a nyár tolymáán — gyökereztetés céljából le lett huzva, azokat lemetszük és elültetjük állandó helyre, vagy ott marad tavaszig, s az egész telepet beföldjük olyformán, hogy a tőkék fejből nőtt hajtásoknak is legalább 1—2 szeme föld alá kerüljön, ekkor a fedésen felül a vesszőket bemetszünk, 50—60 cmnyi hosszúra eldaráboljuk, a midőn telepítésre, vagy gyökereztető-iskolába rakjuk, elvermeljük vagy eladjuk.

A szőlő-iskolának célja, az anyatelepről lekerült s elkészített simavesszők gyökereztetése. E célra védett fekvésű, tápdús inkább lazább, homokos, porhanyó földet válasszunk. Talaját ugyan nem föltétlenül szükséges megforgatni, azonban kötött talajnál czélszerű. Midőn talajjal rendelkezünk, elkészítjük az eliskolázandó vesszőket a következőkép: földaraboljuk a vesszőket le-

A „Muraköz“ tárczája

Az én Gazsi bá'm.

Írta: Deli Marczli.

Héj!... régen esett...

Az istenben boldogult Bach-korszak alatt békési szolgabíró voltam.

Székhelyem egy igénytelen tót falun lett volna; ott laktam jómagam is.

A zord téli estéket olyan formán szoktam agyoncsapni, hogy a tiszteletes szokás szerint át nézett, a jegyzőt meg átrendeltem.

A napam ilyenkor mindig kitett magáért: olyan izletes kurta vacsorákat penderített, hogy kényes gyomrunkat soha meg nem terheltük. — Ugyanis az volt az öreg asszony rögeszméje, hogy éjjelre keveset kell enni, nehogy lidércnyomást kapjunk. — En ma is igazat adok neki.

Eladó lányom?... no ez mindéig a theás kanna körül forgóldott.

Perse mi férfiak — hárman egyre tarokkoztunk...

Hűen emlékszem: szombat este volt.

Havas eső verte az ablakot a hozzá a szél dudált. Ez, meg a feneketlen sár eléggé biztosított bennünket attól, hogy valaki éji szállásért nyisson be.

De még hol is teremne ilyen áldatlan időben oly elszánt csavargó, aki éppen a szolgabíró házába merészkednék bebéborodni.

Javából szürceöltük tehát a forró teát, miközött hatalmas füstöt eregetttünk hosszú száru pipánkból.

A papon vacsora után mihamar észrevettem, hogy úgy izeg-mozog, mintha tükön ülne. — Ezt valami nyugtalanítja. — Hanem hiszen majd észre tértem én!

— Tudja mit atyus? — Ha nem izlik a tea, igyék grokkot; ha pedig nem seel a pipa, gyújtson csibukra... Gyuri!... csibukot a nagytiszteletű úrnak!!

A pap fejcsóválva vette át a borostyánkőves régi csibukot, melyre Gyuri huszár honi szokásból előbb menyecske szemét nyomott.

Láttam, hogy ez sinos inyére; valami még mindig bizgatja az oldalát.

— Talán politizálnánk egy sort szent atyám! Azt tartom — unalmas már ez a kártya.

Csak szabadkozott, — aztán meg a vállát vonogatta...

Végre nagysókára mégis kishitottak a bibit: nem készült el a másnapki prédikációval.

Annál jobb — mondok magamban — innen ugyan nem szabadulsz könnyű eserrel.

Erre a szeméttles jegyzőre csipenttettem — a bal-szememmel.

Megértett — a kaján.

— Majdnem elfeledtem — kezdi a jegyző — hogy ma délután a szomszédos Nyársze-

gen egy ittas embert fényes nappal támadtak meg a farkasok.

— Mi a menykő? kérdezem megütődve — még eddig hozsám nincs bejelentve.

— Nincs ám, mert sikerült a nyárszegieknek elvinni a beszte-kutyákat. Csak azt veszem tőlük rosznéven, hogy a mi határunkra úzték. —

Mcat a jó ég tudja, — hol garázdálkodnak az éhes ordasok.

A tiszteletes kezéből e szavakra kihullt a kártya és meredten nézett hol a jegyzőre, hol reám.

A családom tudta ugyan, hogy tréfa, de azért szörnyen segített a papnak álmétködni.

— Hm! furcsa biz e, — jegyzém meg — it nincs más mód kedves papom, minthogy nálam hál az éjjel; mert már azt csak nem vehetem a szívemre, hogy egy szent lelkét éppen itt, a falu közepén, az én kontómra szabadlajak szét a fenevadak.

— De könyörgöm — szól fejt vakarva — a holnapki prédikáció... Uram fia, mi lesz velem?... hát még a hivekkel?

— Már prédikáció ide, prédikáció oda, — ez nincs másképp, Gyuri majd módját ejti, hogy a tiszteletes asszonyt tudassa...

Különbben rugja bagoly az egész farkas-históriát, vesse ki a fejből... itt jó tanyára lőtünk.

A huszár ez alatt megigazította a tüzet a kandallóban s mi oda húzódtunk — folytatni a teásást.

— Hallott-e már olyan emberről, — kérdem a jámbor papot — aki, bármely képtelenséget emlegessenek is előtte, mindig készen áll a felelettel: hogy övele így vagy úgy — még nagyobb dolog esett!... No hát ilyen az én atyám: Gazsi bá'm, Beszélhet annak maga a Herkő Péter, nem hagyja ez helyben, sőt nyomban replikáz... A mult nyáron megátogatott. Hogy megmutassam neki új fűrdőmet... no már tudja amit a kert alatt a Szarazsáren eskabált a kocsis meg a huszár, ... hát fűrdőni hitam. Az ám, csakohy meg nem lett rá, mert

— így mentegődzött — attól föl, hogy »szsze-

hétleg 50 cm. hosszukra olyformán, hogy az alsó része a vesszőnek a legelső szemnél, a büttyök közepén közésszék keresztül, mert itt fog a vessző legdusabb gyökérzetet hajtani, mert itt vannak összpontosítva a képző sejtek legnagyobb mértékben. Felül pedig a legelső szem fölött hagyni kell 2—2 $\frac{1}{2}$ csonkot, mely csonk hivatva lesz a vessző legelső szemének kiszáradását meggátolni. Ha a vesszőt elkészítettük, beosztjuk az iskola talaját 50—60 cm-es sorstávolságba melyet legcélszerűbb, ha úgy eszközölük, hogy a sorok keletől nyugatra huzódjanak, akkor zsinór mellett megkezdjük az árok-ásást, mely 50 cm. mély, 30 cm. széles lehet. Midőn ki van ásva, az árok déli oldalát részutal 45° szög alatt elvágjuk, s az árok részutal oldalára egymás mellé 2—3 cm. távolságra berakjuk a vesszőket, oly formán, hogy a vesszők felső szeme az árokból minlegy 2—4 cm-nyire legyenek kint, ekkor az árok behuzzuk, megtapossuk; — ha a talaj száraz és a vízzel rendelkezünk, azt beiszapoljuk, az egész sort bakhát, vagy koporsó fedél alakra beföldjük úgy, hogy a vesszők legelső szeme fölött levő csonkjai is 2—4 cm-re földdel legyenek befödve. Egyéb munkája, a talajt porhanyóan és tisztán tartani, 1—2 év múlva — mint gyökeres vessző — fölszedendő. s a kitűzött célra felhasználandó.

Hogy minő részturakjuk le az árokból a vesszőt, erre nézve mindig a talaj természetlani tulajdonsága az irányadó. Vagyis, minél lazább a talaj, annál függélyesebben kell rakni, mert minél lazább, szárazabb a talaj, annál csekélyebb a víztartó képessége, s így minél függélyesebben van rakva a vessző, annál több nedvességet képes a talajból felvenni. Valamint minél kötöttebb nedvesebb talaj, annál részulosabban rakassék le a vessző, hogy ez által is akadályozzuk a vesszőt a túlságos vízföldvételben.

Az eliskolázást lehet még a következő módon is végre hajtani: ugyanis, midőn az első árok ki van ásva, rendszeren elkészítve, a vesszőt a fönt említett módon lerakjuk,

ekkor megkezdjük a második árok ásást és az ebből kikerült földet az első árokból dobjuk, vigyázva, hogy a vessző össze ne kuszálódjék. Így folytathatjuk, míg az egész munkával készen vagyunk s az utolsó árkot az első árok földjével töltjük meg, vagy egy árok üresen is maradhat, mely vízföldül szolgálhat.

Azonban, a hol nem rendelkezünk ke'lvő ügyes munkásokkal, ott célszerűbb az első módot alkalmazni, vagyis minden árkot külön bevégni.

34

Hangverseny Csáktornyan.

A Röder nővérek magyar-or-zági hangversenykörútja alkalmából, melynek rendezésével a budapesti »Harmonia« társulat van megbízva, Csáktornya is részesül azon r.tka műélvezetben, hogy a nevezett művész-nővérek f. év deczember 11-én nekünk is bemutatják immár ugyaszólva az egész művelt világon elismert páratlan művészetüket. A »Harmonia« társulat részéről igen szép méltánylása ez a helybeli művelt közönségnek, hogy most már harmadik esetben, a legkiválóbb művészek meghallgatására nem lévén szükségese nagyobb városokba mennünk, a két világ hírvő művész — Reményi és Hubay — csáktornyai hangversenyének meglehetősen pártolása után, most a »Harmonia« társulat azon ígéretével, hogy az általa jövőben is rendezendő kiváló művészelőadások élvezetében Csáktornyt kész leend mindig részesíteni: a Röder nővérek is Fischer Fülöp helybeli könyvkereskedő kérésére — pedig több város kérését kénytelen volt megtagadni — Csáktornyára készséggel impresszája Elismerést érdemel Fischer Fülöp, akinek ezen — mondhatjuk — bizonytalan anyagi sikerül vállalata folytán Csáktornya e részben a kiválasztott városok közé tartozik.

Igaz, hogy manapság már az ilye hangverseny is a művészet jó nevére épített két fél közötti üzleti vállalkozás lé-én, az illető művészeknek lényegileg tökéletesen mindegy, akár üres — akár zsúfolt ház előtt játszik. Amde a művészi ambíció a pénzén kívül az elismerést is megkívánja. Így pl. Hubay csáktornyai hangversenyén csakis a kedvezőtlen időszak miatt — mely a gyéribb látogatást némileg indokoltá tette — nyugodott meg az ő hírnevének aránylag kevés közönséggel demonstrált, nem épen megfelelő elismerésében. S hogy Fischer ezen kétes anyagi sikerül vállalatba ismét belevágott: a csáktornyai művelt közönségnek a hangverseny iránti érdeklődés reményében nagy szolgálatot tesz.

Különfélék.

— Az övödgytel Csáktornyan ma egy hete tartotta választmányi és közgyűlését. Ezeket a gyűléseken ejtetett meg az első léptetés folytán megüresedett óvónői állás betöltése s kimondatott a segédóvónői állás rendszeresítése is. Pályázott 19 oklevéles óvónő, még pedig kiűnő 2, 6 jeles, 9 jó és 2 elégséges oklevéllel. Megválasztott a 2 kitűnő oklevéllel lévő pályázó, u. m. Dekkert szül. Hock Ilona asszony rendes és Gróff Gizella k. a. segédóvónőnek. A rendes óvónő: állás azonnal, a segédóvónői állás ápril elsején foglalandó el.

Gyászhir. Dugovits Pálné, Dugovits csáktornyai albíró neje e hó 28-ikán jobblétre szenderült. A megboldogult mint férjét szerető hitvestárs és az árva gyámoltó: a elhervadhatlan emléket hagyott közelálló szívében. A csáktornyai jótékonycselekvő egyesületnek ez e'őt 16 évvel történt meg alapításakor az elhunyt kiváló buzgalmat fejtett ki. Ő volt az egyesületnek legelső pénztárnoka. A család által kádott gyászjelentés így hangzik: Sárkúti Dugovich Pál kir. aljárásbíró, úgy nevelő leánya: Sárkúti Dugovics Borbála férj. Fischer Endréné, még Hock Ilona férj. Deckert Józsefné, valamint Fischer Pepike, saját úgy számos rokonai és jó barátjaik nevében fájdalommal telt és megtört szívvel jelentik a példásan szerető legjobb nevének, nagynénjük- és nagyanyának Sárkúti Dugovics Pálné szül. Hock Mária urnőnek folyó évi november hó 28-ik napjának este 1/8 óraker életének 60-ik és boldog házasságának 37. évében rövid, de fájdalom-telt, a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett gyászos megrendítő elhunytát. A drága elfelejtetlen halott földi maradványai folyó évi november hó 30-án délután 3 óraker fognak a csáktornyai sarkertben az örök nyugalomra tetetni, az engesztelő szt.-mise áldozat pedig deczember hó 1-ő napján reggeli 8 óraker a helybeli plebánia templomban a mindenhatónak bemutatattani. Csáktornyan 1892. évi november hó 29-én. Áldás és béke lebegjen a drága halott hamvai fölött!

— **Alapszabályok megerősítése.** A csáktornyai korcsolyázó-egyesület alapszabályait e nm. belügyminiszter ur f. évi aug. 9-én 60595 ik sz. a. kelt rendeletével jóráhagya illetve megerősítette.

— **As orosz »leány quartetti«** csáktornyai hangversenyére jegyek előjegyzehekők és előre váltáhekők Fischer Fülöp helybeli könyvkereskedésében. Helyárak: I—II. sor 2 frt, III—V. sor 1 frt 50 kr, VI—IX. sor 1 frt., a. lóhely 80 kr.

— **Megnyitás** A helybeli korcsolyázó egyesület az Óvár melletti jégpályáját ma vasá nap d. u. 1/2 óraker zene ünne-

tőria viziköveket... Ugyan ki hallott már efféle ostobaságot?... először: nincs az egész érmenten egy fikarcnyi kö, a meder pedig szinifövény; másodsor: ha meg volna benne kö, azt csak nem törí össze Gazi bátyám! — Mylván attól tartott, hogy ide csáktornyáztattam a Köröst.

Alig fejeztem be mondókámat, mikor a komondorok dühösen csaholni kezdtek.

— Csibate! juhó te! recsegte valami borizó hang a mérges cerberusokra, miközben a kapu nyikorogva nyílt ki.

Erre csengős-bongós lovak száguldtak az udvarra, azaz hogy csak csamogtak biz a szegény párák, mert ebben a vendégmarasztó kátyuban dagasztva lépegethettek.

— Mi az ördögért nem domboltatja fel a gazdád ezt az ocsmány udvart?... csak nem kívánja tán, hogy négyes czúggal sáppedjek el a ház előtt?... fogj ki Pali i zibe!

Néhány pillanat múlva már ezek az ösmérs hangok ütöttek meg a fületem. — Márcsak kinézek, — mondok — akárki légy is.

S ahogy az ajtót akarom fölnyitni, hát fölig sárosan támit be azon — Gazi bá'm.

Még ekkor se a jó este volt a száján; még ekkor is isten igazában szedtevettsései a porám ellen.

— Sebaj no, — iparkodám megnyugtanni a kuncz magyart a kézen-közön megszabadítottuk őt ruhájától. Alig maradt rajta egyéb a sarkantyús csizmán és sújtásos nadrágján kívül.

— Könyörgöm — nem látott a tekintetes ur ezen a tájon farkasokat. — kérdé töredelmesen a megszéppent pap Gazi bá'mtól.

— Nem hát, — volt a rövid válasz, da sebiben észrevevén hamis kacsintásomat, ekként folytatta: — azaz hogy láttam biz én, még pedig párosával, ott gubbasztanak a fauvégen, éppen a tisztelotes ur rácsos kapuja előtt...

A szegény lelki atya csaknem holt a sápadt...

No várj vén bűnös; ha te becsaptad ezt a szegény megriadt papot, majd becsaplak én téged!

Biri leányom valami maródk-vac-órát hozott az öreg elé, utánna meg teát.

— Hounan kerül-z elő Gazi bá'?

— Gyuláról — esém, ha éppen kíváncsi vagy rá.

— Tán bizony esküvőn voltál?

— Nem én!... hát osztán ki ett meszei, hogy ilyen bódult időben esküdött légyen?

— Hát Galambos sógor.

— Ejnye no, kutya meg a mája. most halom először.

— Tyhű! az volt ám az esküvő!... olyat még a nagyapád se látott.

As öreg megreszelle a torkát és sürű bajszán nagyot pödörte, keményen kérdé?

— Ugyan mán miért?

— Hát képzeld Gazi bá', három pap eskette.

Ezt hallva az öreg belekékült a dűbbe. Hogy mer valakivel különb eset történni, mint vele?... nem is hagyta annyiba, hanem ekkép vágott vissza:

— Mit! engem meg négy eskettel! — itt az öreg nagyot nyelt, mintha vissza akarná szívni, amit mondott.

Erre már a megriadt pap is elmosolyodott.

— Nemde mondtam szentatyám, hogy Gazi bátyám akár mekkorát lóditanak is előtte, menten kész meg nagyobbát lóditani... No tudja — tisztességes hazugság nem árt... az öregnek már veriben van nem igazat szólni.

— Hát iszen akkor tán a — farkas —

— Persze, hogy nem igaz!

— Ugy hát nyugodalmis jó éjszakát kívákon — hebeg a neki bátorodott tisztelotes és — haza ballagott.

pályáit fogja megnyitni. Kedvezőtlen időjárás esetén az ünnepély más napra fog halasztatni. Ez ünnepélyre a t. tagokat és érdeklődőket ez uton hívja meg az elnökség.

— **Csáktornyai róm. kath. kántorválasztás** f. hó 15 ikén lesz megtartva. Felhívjuk e helyen a róm. kath. hitközség előjáróságának figyelmét városunk nagy számú intelligens hívőjére; azért legyen a választásnál első sorban tekintettel arra, hogy zeneileg művelt, kótáismerő egyént nyerjen a hitközség, annál is inkább, mivel a kótáismerő kántor a nép igényeit is jobban ki tudja elégíteni, mint a naturalis vagy a zeneileg kevésbé képzett kántor. Ha pedig, tekintve a javadalmazás csekély voltára, képzett egyén nem ajánlkoznék, a hitközség appelláljon a város áldozatkészségére, a mely bizonyára nem fog sajnálni 1—2 száz forintot arra a célra, amely isteni tisztelet dolgában is hivatva van emelni városunk eddigi jó hírnevét.

— **Meghívó.** A csáktornyai jótékony nő-egylet 1893. évi január 7-én sorsjátékkal egybekötött zártkörű tánc estélyt rendez Belépti-díj személyenkint 1 frt. Felülfizetések és nyeresémtárgyak köszönettel fogadtnak és hirtalpig nyugtáztatnak. A szíves adományozók kéretnek, hogy az adományozott tárgyakat nevekkel lássák el s január 4 éig Bernyák Károlyné urnóhoz, mint a rendező bizottság elnökéhez szíveskedjenek beiktatni.

— **Előgyűlés.** A helybeli korcsolyázó-egyesület f. évi november 26-án közgyűlést tartott, melynek legfőbb tárgya a jóváhagyott alapszabályok bemutatása és a tisztújítás volt. Elnöknek a folyó (1892—93.) szezónra is dr. Krasovecz Ignác, jegyzőnek és titkárnak Ujvári Mihály, pénztárosnak Pethő Jenő, pályagondnoknak Hirschmann Nándor lett egyhangulag megválasztva. Választmányi tagok: Benedikt Béla, Farnék László dr., Grézló János, Mesterich Aladár, Nagy Elemér, Wolf Béla dr. és Wollák Rezső. — Elhatározatokat az egyesület pénztára javára táncmulatságot rendez. — Köszönet szavazatokat Tóth István uradalmi tisztartó urnak az Óvár melletti terület szíves átengedéséért.

— **Elhunyt egyén.** Zerna Balázs alsó-brácsaani lakos József nevű 28 éves süketnéma fia mult hó 18 án este eltűnt atyja házából s azóta nyoma veszett.

— **Belhívás.** A kik a helybeli korcsolyázó egyesületbe be akarnak lépni, jelentkezzenek dr. Krasovecz elnök, vagy Ujvári egyesületi jegyzőnél. Az egyesület tagja (alapsz. 4 §) háromfélék: u. m. rendesek pártolók és rendkívüliek. — Rendestagnak joga van (6. §): a.) az egyesületi helyiségeket és szerelvényeket azok rendeltetése és a pályaszabályzat szerint használni; b.) a közgyűlésen szólni, szavazni s indítványokat előterjeszteni; c.) a jégpályára (legfeljebb 8 napra) vendéget hozni s azt az egyesület által nyújtható kényelemben részesíteni. Vendégek alatt csakis nem Csáktornyai lakók értendők. — A pártoló tagok (7. §) a korcsolyázást kivéve a rendes tagokkal egyenlő jogokat gyakorolnak. — Rendkívüli tagok (8 §) csakis helybeli tanulók, vagy más közönségbeli egyének lehetnek, a kik csak a korcsolyázás jogát élvezhetik. — Tagsági díjak (9 §): Minden rendes tag fizet 5 frt évi díjat; kétféle csaád tagsági díja 5 frt, háromtagúé 7 frt ezen számon tul minden tag után 1 frt. Pártoló és rendkívüli tagok évi díja 2 frt. — Az egyesületi év (10. §) november hó 1-én kezdődik s minden jog gyakorlása csak a tagsági díj lefizetésének igazolása mellett engedtetik meg. — Az alá-

írás (11. §) egy (1) évre kötelező. — A tagsági kötelezettség egy évre megújítottnak tekintendő, ha az illető tag kilépését nov. 15-ig be nem jelenti (12. §). — A tagság megszűnik (13. §) halál, állandó eltávozás, súlyos betegség és kizárás folytán. A közgyűlés határozata folytán közli: Ujvári M., egyesületi jegyző.

— **Utónalás.** Vadla András csehoveci lakost november 22 én este két ismeretlen egyén Csehovecz közelében megtámadta öt forint aprópénzt tartalmazó tárcáját, valamint zsebkését elvették tőle. Másnap azonban Vadla zsebkését ott találta háza mellett. A gonosztervek mind ez idáig nem kerültek kézre.

— **Zalavármegye törvényhatóság** községének 1892. évi december hó 12-én tartandó rendes közgyűlésén felveendő, vidékünk érdeklő tárgyak sorozata. A lemondás következtében megüresedett novai főszolgabírói állomásnak s az ennek következtében esetleg üresedésbe jövő más tisztviselői állomásnak választás utján való betöltése.

— A közigazgatási bizottság választott tagjai sorából kilépő 5 tag: névszerint Bogyai Máté, Iláczky Kálmán, Skublics Gyula, Skublics Jenő és dr. Vízlendvay József helyére új tagok választása. — A vármegyei központi választmánynak 1893—1895 évekre törtéendő újbóli megalakítása. — Az állandó választmánynak 1893—1895. évekre leendő újbóli megalakítása. — Az állandó bíráló választmánynak 1893—1895. évekre leendő újbóli választása. — Az igazoló választmányának 1893. évre törtéendő újbóli megalakítása.

— A vármegyei közegészségi bizottság újbóli megalakítása 1893—1895 évekre. — Orohovicza Podbrezst és Vullária községeknél a körorvosi fizetés és fuvarátalány megállapítása tárgyában hozott határozatai jóváhagyás végett bemutattnak. — Fucskó Vida dráva-szent iváni lakos felebbezése a csáktornyai külföldi közgyűm választás ellen. — Dráva-Vásárhely község előjáróságának a vásári helypénz díjszabályzat néhány tétele felemelése iránti folyamodványa. — Mura-Csány község képviselő testületének törlési engedély kiállítását iránt hozott határozata. — Nagy-Kanizsa város tanácsa a villamvilágítás behozatala tárgyában hozott képviselő testületi határozatot és szerződést törvényhatósági jóváhagyás végett bemutatja. — Küldöttségi jegyzőkönyv a légrádi Dráva hid építése ügyében.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számában megjelent pályázati hirdetésben a csáktornyai róm.-kath. kántori állomásra a választás f. évi december hó 15-én lesz. Lapunk előbbi számában ugyanis tévesen december hó 25 ike nyomtatott ki, — mit is ezennel helyreigazítunk.

— A „Bazar” az 1891. év 43. füzetében a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrényekről következőket írja: A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények azon karácsonyi ajándékok közé tartoznak, melyek a divatból ki nem mennek, s melyek nem szorulnak a fokozódott ajánlásra, de nagyon is megérdemlik, hogy a szép karácsonyi ünnepek közeledésével a szülőknek újra meg újra emlékeztetükbe hivatassanak. Richter F. Ad. és társaság Rudolstadt-ban és Bécshben, ezen kőépitőszekrények gyártója (Horgony-Kőépitőszekrény a „Horgony” gyárjegyről) minden módon arra törekszik, hogy a közönség minden lehetséges kívánatát, a szekrények nagyságát és árát illetőleg, teljesítse. Körülbelül 23 alapszekrényt hozott forgalomba, melyeknek ára 35 kr.- és 56 frt közt változik; ezenkívül vannak még kiegészítő, vagyis nagyító szekrények, melyek hezavásárlása által az első izben vásárolt alapszekrény rendszeresen nagyobbíthatók. Ezen korszerű épitőszekrények értékét illetőleg, melyet a kicsinynek nevelésére birnak, a legkisebb nézet-eltérések sem léteznek; örüljünk, hogy az újor technikai haladai lehet-

ségessé tették, hogy a faépitőszekrény az olcsóbb és sokoldalubb kőépitőszekrény által pótolható. A „Bazar” ítéletéhez nagyon szívesen csatlakozunk, mert a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények tényleg a legértékesebb ajándék kis és nagy gyermekek számára.

— **Kitüntetés.** Mauthner Ödön budapesti magkereskedő u. o. lag kitüntetés érte. A bolgár nemzeti rend tiszti keresztjével és a bolgár udvari szállítói czimmel lett kitüntetve a kereskedelmi és mezőgazdasági téren szerzett érdemeiért. Minthogy pedig e hazai czégnök hódítása a keleten egyszersmind a magyar termelés térfogatát is jelenti, kétszeresen ö. vendünk említett kitüntetésnek, mert jelenleg, a midőn gomba módra keletkeznek új magárusok és a közönség a sok csalódás után haboz, vajjon hogy viselkedjen ezen magárusok ajánlataival szemben, jól esik ama megnyugtató tudat, hogy eszakmáiban is van oly hazai szögünk, a mely ritka szobri elvei és üzleti ténykedése által nem csak belföldön örvend korlátlan és általános bizalomnak, hanem a külföldön is kivívta magát az e ismeret.

— Magas elismerés. Hogy a magyar ipar napról-napra nagyobb teret hódít és ifjú kor daczára már a világiparnak is tekintélyes tényezőjévé küzdötte fel magát, örömmel konstatálja minden hazafi. Különösen felemlést érdemelt azonban gróf Esterházy Géza anyalföldi cognacgyárának törekvése, melyet Esterházy Géza grófnak intézett elismerő levelében maga Bismarck herczeg is méltatott. A levél szó szerint a következő: „Tisztelt Gróf! A cognacot, melyet szíves volt Kissingenbe utánam küldeni, megkaptam s megízlelvén, tényleg oly kitűnőnek találtam, hogy azt tökéletesnek mondhatom. Fogadjon Méltóságod a szíves utánküldésért, valamint lekötező soraiért tiszteletteljes köszönetemet. Varszin 1892. aug. 30. v. Bismarck.” Tehát meg Bismarck herczeg is kénytelen elismerni a magyar ipar életrevalóságát, — a mi a német-magyar ipar viszonyt tekintve kétségtelenül nagy elismerés.

CSARNOK. Mózes tévedése.

Mózes, a népvezér,
Beh eltévesztette:
Midőn a tengeren
Népet átvezette.
A Verestengerbe
Mért Fáraó hadát
Fullasztá? mért nem az
A nyó sok csapatát?

Mózes, a népvezér,
Beh eltévesztette. . .
Ha az anyó sokat
Ői a tengerbe:
Ezektől Fáraó
Hada úgy megrémül.
Hogy csóda nélkül ts
Vissza fut ész nélkül.

Mózes, a népvezér,
Beh eltévesztette. . .
Ha az anyó sokat
Ői a tengerbe:
Ezek nélkül a nép
Oly jó, sőt szent marad,
Hogy azzal tisztán a
Kánaánba halad.

Várossy Mihály.

NYILTÉR.

Csikos és koczkás selyemszöveteket. Louisina, Foulard-Sürrah-Tafeta- nemkülönbön Merveilleus selymeket is méterenkint 45 krtól 3 frt 85 krig egyes öltönyökre vagy egész végekben is postabéris vámmentesen szállít Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pokiljke tišće se sadržaja novina, naj se pokiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Cakovcu.

Isdateljstvo:

Kuštara Pischel Filipova kam se predplata i obnane pokiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna čena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći družtveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga družtva „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Kruna.

Naša monarkija o lučila je po dugom razmisljavanju, da se mēsto srebrenoga peneza ima vpeļjati zlatni penez, koji bude s vremenom zamenil zevsema srebreni penez. Do ti čas bude pak med ljudmi poleg zlatnoga peneza i srebreni, i to za vezda s jedne strani kakti podpun penez, s druge strani pak kakti drobni penez (drobi:). Kakti drobni penez bude se (akaj nahadjal penez od nikla i bronca. Takaj je određjeno, da bude medtemtoga i nadalje se nahadjal papirni penez vse do te dobe, dok orsag za shodno neprenajde, da se papirni penez obustavi

Na mēsto dovezdašnje srebrenne vrdnosti, pri nas tak zvane austrijske vrdnosti, stupa zlatna vrdnost. Pokenhdob je vezda penezna jedinica bila „forint“, to bude vu buduće za računanje kakti penezna jedinica služila „kruna“ pak se bude napram toj novoj peneznoj jedinici govoriti o krunskoj vrdnosti.

Kruna se deli vu 100 dēlov (kak vezdašnja forinta vu 100 krajcarov), koji se dēlt zovu heleri. Dve krune imaju takvu vrdnost kak denešnji naš forint; po tom je jedna kruna jednaka 50 krajcarom. Vu zlatu nebudu se medtemtoga kovali komadi od jedne krune, već samo komadi po 20 krunah i komadi po 10 krunah.

Kaj se tiče forme, to budu oni zlatni

penezi, koji odpadaju na Magjarsku, Horvatsku i Slavoniju ima i na pročelnoj (aversnoj) strani celu spodobu Nj. Veličanstva vu krunitbenom ornatu (opravi) sa nadpisom magjarskim: „Ferencz József, I. k. a. cs. és M., H., D. O ap. kir.“ (Isten kegyelméből ausztriai császár és Magyar-, Horvát, Szlavon, Dalmátországok apostoli királya; a to znamenuje horvatski: Ferenc Jožef, po milosti božjoj car austrijski i apostolski kralj Magjarske, Horvatske, Slavonije i Dalmacije) i ljeta kovanja. Na protivnoj (reverznoj) strani dohad a sjedinjen grb (cimer) kraljevinah zemljah magjarske krune sa angeli, koji držiju grb (cimer, sa nadpisom: „Magyar királyság“ (magjarsko kraljestvo): a pod grbom naznaka vrdnosti „20 korona“ od nosn „10 korona“ (kruna)

Okrajak bude gladek, ter bude kod komada sa 20 kruna vu vudubljenih slovih nosil reči: „Bizalmam az ősi erényben.“ (Ufam se vu starodrevnu krēpost.) Pri komadih po 10 krunah imal bude rub samo udubljen ukras.

Pri onih pako zlatnih komadah, koji odpadaju na austriju, nahadjalo se bude na pročelnoj (aversnoj) strani poprsje cesarovo zatim razdeljuje se na obedvih stranah dijački (latinski) napis: „Franciscus Josephus I D. G Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galic ae, Illyriae ete et Apostolicus rex Hungariae“ (po horvatski:

Ferenc Jožef I po milosti božjoj car austrijski, kralj Česke, Galicije, Ilirije i t. d. i apostolski kralj Magjarske), a na protivnoj (reverznoj) strani bude cesarski orlin sa oznakom ljeta, kada je penez kovan.

Okrajak bude gladek, ter bude pri komadu od 20 kruna sadržaval rieči: „Viribus unitis“ (s jedinjenimi silami); doklam budu komadi od 10 kruna imali samo udubljen ukras.

Zaradi trgovečkoga prometa budu se još kovali od zlata kak i do vezda cekini, koji budu vrdni vsaki 11 krunah 29 helera ili 5 forinti 64 $\frac{1}{2}$ kr.

D. vezdašnji srebreni penez po 2 for., 1 for., i fertalj forinta kolati će takaj kak podpuni, tekući penez poleg krune do dalnje odredbe; jedino se ne ima kovati penez od nove vnožine srebra, već samo koju vezda orsag poseduje.

Dok se rečeni srebreni komadi ne povleku iz kolanja, prijemalo i računalo se bude:

komad od vezdašnje 2 forinte za 4 krune	1	2
„ „ „ 1 „ „ 2 „	1	2
„ „ „ 1/4 „ „ 50 helera	1	2

Zvun zlatnih penez kovalo se bude, kakti drobni penez, sljedeći penezi krunske vrdnosti:

1. Srebreni penezi:

komadi po 1 krunu (= 50 krajcarov).

ZABAVA.

I.

Dva malara.

Glasoviti dva grčki malari po imenu Zeuksis i Apelles bili su si u staro vrijeme, još pred Kristuševem narodnjem, silni takmaci — to jest, jedan se je nad druga trsil zvisiti i svaki je drugoga željel svojom umjetnostju nadvladati. Oni su svaki pri sebi doma malali vrlo umietne kipe i onda je javno u Atheni (glavni varoš Grčke) izložili. Obćinstvo je tad došlo ta remek diela gledat te je onda liepotu jednoga, naproti liepoti drugoga kipa ocienivalo. Ovak su se jedan krat složili u tom, da je Zeuksisov kip liepsi i umielnesi, drugi krat su opet Apellesovog za liepsēg i umietnesēg ocienili, i to je tak pri tih izložbah uvijek išlo; jedan krat je dobil prvenstvo ov, drugi krat on, a nikada nije bilo moguće med njimi ustanoviti, koj je izklučivo veći umietnik i nad onim drugim prvak.

Zećeći sada Zeuksis pod svaku cieniu svojega pajdaša Apollasa nadkriliti, pobere sve svoje sile umietnosti skupa i namala grozđe tak viećto i umietno, da kad je kip na oblok metnul, doletele su ptice, misleće da je ono pravo grozđe te su hotele zobati.

To je posve naravski, da je svaki, koj

je tog kipa viele, već naprvo Zeuksisu prvenstvo dosudjival. — Medjutim je Apelles, za prvenstvo se boreć, takodjer malal kipa, i to u svojoj sobi na steni, jedan zastor.

Zeuksis ga jednoć pohodi te opazivši na steni namalani zastor, pričme suditi, misliti, gledati i misleći, da je pravi zastor zapita Apellasa, kaj je za onim zastorom. Apelles mu odgovori, da neka ide i neka sam pogleda: ov se odmah steni i koraći do zastora bliže te ga hoće rukom odgrnuti, za da vidi, kaj je za njim skrito. Kad ali hoteć rnikom zastor odgrnuti, drukne u zid, na kojem je umielna ruka Apellesova zastor namalala, kojega je Zeuksi za pravoga držal, te ves zapanjen i osupnjen tu stojeć ostane.

Za čas se obrne svojem takmacu Apellesu, zagri ga i veseo zkrikne: „Istina je, ja sem s mojim kipom vkanil ptice, nera zuman živinu, ali ti si zapeljaj mene, koj sam baš u toj stvari umietnik; — tebe anda ide čast i prvenstvo.“

I stim je Zeuksis sam priznal, da je Apelles vekši Maistor od njega.

II.

Riedki slučaj.

Kad je jednoć nekoj krvnik stanovitoga pogibeljnoga zloćunca imal obesiti, vtrgnulo

se je posve novo vuže, na kojem je de-fiquenta za vrat na galge potegnul i 2 oćinac je opal na zemlju dole.

„Uh! to mi se još nikada nije pripetilo“ zamrmla krvnik.

„Niti meni,“ reče na zemlji leteći zloćinac.

III.

Uvreda poštenja.

Neki seljak je jednoć došel k-stanovitu fiskalu i hotel mu je pravdu predati, iliti bolje rekuć tšubu radi toga, jer mu je njegov sused u svadji rekul, da je lopov i ništarija.

Fiskališ tužbu nije hotel prijeti, nego je seljaka naputil, da neka svemu skupa mira da, jer nije ništ vriedno, te jedino tratanje vremena i mućenje sudcev, koji i bez toga imaju i prevēć posla. „Da bi ja — reče nadalje fiskališ — „svakoga onoga koj mene lopovom zove, hotel tužiti, kam bi to došlo?“

„Je, z njimi gospodin fiskališ je to čisto nekaj drugo“ — odgovori seljak — „ali mi mužii smo pošteni ljudi, pak si ne, damo od nikoga naše poštenje vriedjati.“

Em. Kollay.

2. Penezi od nikla

- a) komadi po 20 helera (= 10 krajcarov).
 b) " " 10 " (= 5 krajcarov).

3. Penezi od bronca:

- a) komadi po 2 helera (= 1 krajcar).
 b) " " 1 heler (= 1/2 krajcara).

Napis na novih penezima:

Na srebernom penezu bude takov napis, kakov je na zlatnom.

Lice niklova peneza nosi krunu (vu Austriji cesarskoga orlina) i ljeto kada je kovano, na protivnoj strani (rezervu) je znamenje vrédnosti.

Lice broncovoga peneza nosi na protivnoj strani (aversu) korunu (vu Austriji cesarski orlin) a na protivnoj strani znamenje vrédnosti (2 ili 1 heler) i ljeto kovanja.

Orsag bude odredil posebnom naredbom kada se bude vezda opisani srebreni, niklovi i broncovi penez počeli kovati ter staviti vu promet, pak kada se bude povlekel iz kolanja vezda kolajuću (cirkulirajuću) srebreni i kufreni drobnii penez.

Dok se nepovleče iz prometa, ima cirkulirati (kolati) i nadalje srebreni i kufreni drobiš vezdašnje austrijske vrédnosti; pak se do taj čas ima računati: dvadesetica (20 krajcarov) za 40 helera, desetica (seksar, 10 krajcarov) za 20 helera,

groš (5 krajcarov) za 10 helera, četvrtak (4 krajcari) za 8 helera, 1 krajaar za 2 helera, 1/2 krajcara za 1 heler

Papirnati penez dok se nepovleče iz prometa, prijmatal se bude pri svih plaćanja tak, da se jeden forint računa za 2 kruna.

Kak je razloženo, cirkulirati (kolati) hoće sa vezda poleg peneza krunske vrédnosti i onaj dovezdašnje austrijske vrédnosti. Vsaki more obaviti svoja plaćanja vu jednoj i vu drugoj feli peneza tj. ili vu forintah odnosno krajcarih ili vu krunah odnosno helerih. Pri tom potrebno je imati pred očina, da jedna forinta od govara 2 krunama, jeden krajcar 2 heleri ma: — obratno pako 1 kruna = 50 krajcarov, — jeden heler = pol krajcara.

Priredil:
 Glád Ferencz.

IZ POVESTI MAGJARSKE.

IX.

Otto (1305—1308) Otto izposlural je od Vencela korunu, i znjom je vu Fehérváru korunjen bil. Da si kormilo osigura, zaprosil si je ženu, kéer Erdeljskoga vođe Ladislava Apor. — Ov je privoljil na to, — prosil je ipak Ottokara, da si po zarucnicu naj osobuo dojde. Otto je i odišel. Nego lukavi Apor dal ga je prijeti i odvezl mu je korunu. Oslobodeći se iz uože, otajno odišel je vu Bavaraku, — gde je za kratko i vumrl. Vezda su Magjari hoćeš ili nećeš Roberta za kralja si pripoznati morali.

Robert Karol. (1308—1342). Moral se je poleg vsega toga skora 10 let s Csák Matjašom i Aporom, koji su njega za zakonitoga kralja pripoznati nehotali — boriti. Potlam je ipak išlo za rukom Robertu Apora — k sebi pridobiti Matjaša Csák, koji je na tak zvanaj Matyúš zemlji (od Komaroma tija do Karpatah) kakti jeden ne odvisen kralj gospodarjal, mogel se je stopram onda rešiti, kada je ov vumrl. S tem je mir nastal, i Karol započel je vu red spravljati orsag. Na mesto krivih penez, kovati je dal iz dobrog zlata i srebra novce. — Ple-

menitašem delil je časti; nego i suprotivnem načinom nje tak, kak takajše i redovnike na plaćilo štibro obvezal je. — Vu ono vreme su takve krive vere pravice vu navadi bile, da su se pravdaši pred jednoga redovnika pozvali, i stranka obtužena morala je goruče željezo vu ruke prijeti i nekoliko korakah odnesti. Ako mu se ruka ne obžgala, postal je nedužen; ako pak je — onda je krivec obsudjen bil. Ovo su zvali za božanski sud. Nego ovo je samo krive duše božanski šud bil; ar gde se nahadja tanaš tek, kojega ruku goruče željezo nebi zežgalo? Nego krivi sudci hoteli su stem o obtuženih samo peneze izvabiti. Najpre: ako je obtužen nje podmitil, dali su mu vu ruke mrazilo željezo; ako je pak siromak bil i nemogućen nje obmititi, — dali su mu vu šaku goruče željezo. Karol bivši muder čovek, previdel je ove neharnosti, i prekinul je ov božanski sud. Imel je ipak Karol jednu veliku falingu, — najpre fantlivost. Tak zvanoga Zach velikaša kéer Klaru, po bratu kraljičinem, dal je osramotiti, pri svetli kraljevski palači vu V Segradu. — Zbog toga razljućeni Zach navalil je z golom sabljom na kraljevaku obitelj, — vu vremenu obedovanja. Ranil je kraljevu ruku, kraljici pak odsekel 4 prsta, i vu tim od družine na pomoć skoćeće, bil je razcěpan. Zach je poradi svoje naglosti življenjem bil kaštigan, — i to bi kralju dosta moglo biti. Karol ipak nije iz zaklanjem Zacha zadovoljen bil, već je lepoj Klari vustaice, vuha i nosa obrezati, ter tak na konju jahajuću po orsagu sim tam voditi dal. — I kaj više, Zachovo celo pokolenje, tija do tre tjega kolena izkřčiti je dal.

KAJ JE NOVOGA?

Prigospodarenje Magjarskoga orsaga.

Magjarski ministerium za poljodelstvo izdal je izvješće svojem poslovanju vu ljeta 1891., vu kojem se nahadja sila božja materijala, osobito zanimiva za gospodarje, u naročito znamenito na prosudvanje materijalnog napredka. Ljeta 1891. bilo je vu Magjarskoj obdelanog zemljišća 17.418.129 katastralni mekot. Na 390.112 katastralnih mekotah na nikaj je spravila tuča, poplava, susa i druge elementarne nesgođe. Na preostalih 17.028.017 katastralnih mekotah priredjeno je vsake fele proizvodah vu čelokupnoj vrédnosti od 1029 milijunah forintih, pak od te svote odpada 338 milijuna na pšenicu, 186 milijuna na kuruzu, 136 milijunah na seno, a 84 milijuna na hrš, 73 na ječmen, 52 na zob, 39 na krumpir. Pokrivši lastovite potreboče, Magjarska je zemeljskih plodinah izvazila vu druge orsage vu vrédnosti od 254 milijuna forintu, od česa odpada na pšenicu 65 milijuna, na melju 67 milijuna forintu. Prirod goricah pada od ljeta do ljeta vse više z radi rastuće filoksera. Prešestnoga ljeta urodilo je samo 1,256.000 hektolitrah vina vu vrédnosti od 24,563.000 forintu. Zvun toga pridano je 25.000 meter centov grzdja vu vrédnosti od 358.000 forintu. Izvoženo vu druge orsage vino je 1.024.600 meter centov, vu vrédnosti od 23 milijuna forintu; — a dopeljalo se je pak k nam 378.100 meter centov. Kaj se tiče govedarstva, ovčarstva i svinjarstva, ono je izvozom nazadovalo. Izveženo je 167.486 glavah govedske marhe, 5197 teličov, 194.748 ovcah i 784.143 svinjah. Odbije li se od toga uvoz, preostaje čisto (netto) izvoz od 104.807 glavah govedske marhe, 3678 teličov, 133.603 ovcah i 638.889 svinjah. Izvoz samskih proizvodah imel je vrédnost

od 31 milijun forintu, a uvoz vrédnost od 7 mil. forintu.

Potres vu Bosnu.

Kak su iz Sarajeva telegrafirali bečkom centralnom zavodu za meteorologiju, očutil su ondi od 21. na 22. novembra ob 12 vuri 45 minuti potres s jakim vudarcem. Vibriranje potrajalo je još koju sekundu pravcem od juga proti sèveru izhodu. — Iz tuzle javljaju, da su ondi očutili potres ob 12 vuri 30 minut, pravcem od izhoda na zahod. Potres bil je valovit, trajanje tri sekunde. — Vu Zenici očutili su valovit potres ob 12 vuri 40 minut, jaki potres od sèvera na jugo izhod, trajanje pet sekundah.

Atentat na kraljicu španjolsku.

Telegraf iz Madrida javlja: Kad je kraljica regentica 22. novembra pri pohodu Kolumbove izložbe razgledavala jelen starsinski mužar, razprsul se je vu blizini neki preparat, od koga je jeden adjutant kraljičin leško ranjen. Da li je to bila samo kukavna i zlobna demonstracija ili namjeravani atentat, nezna se.

Děte se kušalo vubiti.

Bečke novine javljaju vrlo čuden i žalosten dogodjad. Deset ljet stara djevojčica Karolina Ottman, šjakerska kći, stanujuća vu III. kotaru Boerhavegasse br. 31. niti je bila domaj niti vu školi marljivo. Najrajši je lenjarila i skitala (tepla) se. Gustokrat je izostala iz škole i pobegla od matera. Vsigdar ju je policaj vlovil i predal materi. Tak je i pred tremi dnevi pobegla, ter se po vucicah skitala. Stražun, koji ju je vlovil, komaj ju je dovelkel dimo. Mala Karolina bojlaa se je ka tige, pak je s toga odlučila, da se vmori. Bežala je vu četvrte kondignaciju hiže ter se onda zrušila erez oblok na dvoriće. Za čudo medtemtoga ona se nije pobila (nastradala). Opala je na stekleni krov, sbog česa je vudarac paraliziran. Predral je steklo (glaz) dospela je na zemlju, a da se je samo malo porezala. Na zemlji se je pridigla i sama išla vu četvrtu kondignaciju, gde joj roditelji stanuju. Kaj bude od ovog nešrećnog djeteta čenes zutra?

Nesreća vu lovu.

Iz Zombora javljaju: Včera vu jutro vadasilo je veške družtvo vu blišanjoj šumi Kozova na jelene. Mladi občinski notarijuš, iz Sonte, Dienes, opazil je, da se vu jednom grmu nekaj giblja, i misleći, da je jelen, sprožil je tam. Na žalost i strah začul je malo za tim javkanje. Sus je trefil pogoniča, koji je malo za tim vumrl. Družtvo se je za tim prestrašeno razišlo, a notarijuš je to prijavil sudu, koji je izpeljal iztragu.

Zastupničke dnevnicke.

Vu većini parlamentarnih zemljah dobivaju zastupnici (ablegati) dnevnicke (diurnume). Vu Prajskoj, Englezkoj, Italiji i Španjolskoj nedobivaju ablegati nikakve diurnume. Jedne novine nezdanjna donesle su izvješće o dnevnica (diurnumah), kaj ih dobivaju vsake fele narodni ablegati. Iz toga izvješća sijedi, da: 1. Austrija plaća 25 franka na dan; 2. Belgija plaća 420 franka na mšec vsakomu ablegatu za vreme orsčkoga spravišća; 3. Danska 16 fr. 75 cent. na dan; 4. Francezku 9000 frankov na jedno ljeto; 5. Grčka 230 frankov na mšec; 6. Horvatska 10 odnosno 12 forintu

na dan ; 7. Norveška 2640 fr. za spravišće na 4 mēsece ; 8. Portugalska 1674 fr. na jedno ljeto ; 9. Sjedinjene dr̄šave amerikanske 5200 fr. na jedno ljeto ; 10. Švedska 1040 za spravišće na 4 mēseca. 11. Švajcarska 750 do 850 fr. na jedno ljeto za stališkog včćnika (asesora) i 12 fr. 50 centezimov na dan za narodnog asesora ; 12. Magjarska 12 forinti na dan.

Trideset tri ljeta kuglja vu tōlu.

Vu Nussdorfu vu Austriji izvadil je ondesnji doktor jednomu penzioniranomu kapitanu Hōrvarteru iz noge kuglju, koja mu je ljeta 1859 pri Solferinu vu taboru prebila uogu. Kapitan je već trikrat dal operirati nogu, zadaji put ljeta 1865., ali navēk prez uspjeha. Kugla ova nahadjala se je anda vu njegovj nogi punih 33 ljet.

Grofica opatica.

Kak nam je telegraf iz Beča dojavil, zaređjena je po nadbiškupu Angereru vu kloštru sestrah ubogog srca Jezuševoga grofica Ana Ludvina Pejsčević kakti opatica. Nova opatica kći je groja L. dislava Pejađevića, vrhovnog nadvornoga erzhzoga Karla Ljudevita. Ona se je rodila 19. septembra 1863. kakti treća kći grofu i njegovoj tovariešici, rodjenoj grofici Terezi Czernin.

Barunica Tereza Rotsild prešla na katolicizam.

Veliku senzaciju pobudjuje včćt, da je barunica Tereza Rotsild, tovarušica baruna Jamesa a sneha barunice Nathaniel Rotsild prešla na katoličansku včćru i da ju je ovih dnešov pokrstil biskup beauvežki vu svojoj katedrali. Barunica Tereza je čenes 45 ljet stara, ona je bila kći baruna Karla Rotsilda, bivšeg šefa franfurtske hiše. Ljeta 1871. isla je zamuz sa baruna Jamesa Eduarda Rotsilda milijunara vu Londnu, koji je vumrl ljeta 1881. Iz te ženitbe su dva sini, jeden ja 20, a drugi 18 jet star.

Vu Velikom Varadinu, 18. novembra.

Na soldačkom muštranju pripetila se je nesreća. Pri vežbanju vu strēljanju, kaj su imali honvéni, ranjeni su ostrimi naboji honvédeški lajtnant i dva soldati zajedničke vojske. Lajtnant Szabō ranjen je na ramenu, a soldati na nogah. Zrok nesreći kriva je dva dni prejdi obdržavajuća vežba vu ostrum pucanju, kaj su ju imali honvédi, ter su četiri oštre patrone ostale vu čevih.

Kraljica i drvar.

Španjolska kraljica Marija Kristina vo zila se je neki dan sa princesom Izabellom po okolici madridskoj. Vračajući se dimo, izgubil je kočijaš pravi put ter nije znal kud bi okrenul. Slučajno se vu šumi srela s nekim starim drvarom ter ga zapita, kud mora krenuti da dojde vu varaš. Starec, koj je nosil na pleći težko breme drv, a nije poznal visoke gospe, obrekel je, da bude pokazal put, ako mu dopuste sestri poleg kočija. Kraljica mu je to dozvolila i on si je sel s bremenom sibja poleg dvorskog kočija. Kak su došli vu varaš zibel je starec s kočije, a va to ga kraljica pozvala, naj dojde drugi dan vu kraljevski dvor, gde ga je čekal ljepi dar.

Mala tatica.

Devojčica mala
Tudjeg venca vzela,
Pak si tužne majke
Grob nakintit štela,
Kad je to vćinila,
Nije znala za se,
Nit mislila na to,
Da nju straža pase

Komaj ga je zdigla,
Vre nju straža prime,
Kaj 'si ti vćinila,
To za Božje ime!
Neznaš li, da svaki
Sve pokojne štuje,
Zato na taj danak
Z cvētem nje daruje.

Ti si pak nesrećna
Tudjeg venca vzela,
Dugać biti nemre,
Za njeg buš terpela.
Tira nju pred sudca,
Ter nju tam prijavi.
Kak se dogodilo,
Pred njum napre stavi

Oh! sad tužna drhće,
Kad pred sudćenom stoji,
Tak ned-rhće zloća,
Koja greh poćini.
Gdo bi mislil dete
Angelu spodobno,
Pripoznajje zloću,
Kuju je vćinilo

Sada poveć dete
Kaj te na to dalo.
Vu neđužnoj dobi,
Kaj te se tentalo
Da si tak veliko
Zlo ti poćinilo,
S-zapovedi Božje
Sedme spozabilo.

Ti si jednog groba
Nesrećna okrala,
Rodbina koga vek
V redu je deržala.
To je greh tak velik
Koj se mora kazni,
Zato ću te dete
Sada v rešt nastanit.

O! gospodin sudec,
Trapi me nevolja,
Vse bi preterpela,
Da mi majka živa.
Ali ona v grobu
Mirno tam počiva,
Da me svēt preganja
Nije tužna kriva.

Na dušnji dan išlo
Sve ljudstvo na grobje,
Da se tam pomoli
Svaki za sve ve;ne ;
Onde su svi grobi
Nakinćeni bili,
A na grobu majke
Niti cvetek mili.

Žalost me obišla,
Plaćuć on ćeli dan,
Žuhke suze zlobam,
Na majkin tužen stan
Neznam kak je došlo
Slepota me zplela,
Da sem s tudjeg groba
Venca za nju vzela.

Progrešila sem ja,
Sudite me oštro,
Ar zlo delo moje
Kaštige je vredno.
Majka me živuća
Vse dobro vućila,
Da bum ja kad v reću,
Nigdar ni mislila.

Sudec zreće suda,
Ali ni preo-trog,
Z drhćućima vustmi
I serdea smilenog.
Kakva tva krivica,
Tak more sud biti,
Nemam detce svoje
Moraš moja biti.

Saffranics Ferencz.

Nekaj za kratek čas.

Zato.

Otec: Karlek, Karlek, ja sam se denes spominal s gosponom navučiteljem, pak mi je on pripovēđal od Trojega pajdaša vu skoli i rskel, da bude postal tak spameten čovēk, kak god mu je i otec.

Karlek: (restužen): Je, njemu je lahko, ar on ima spametnoga oca.

Dēćinska logika.

Mama: Jošek, ja si za svoj godovni dan neželim od Tebe nikaj drugo, nego da budeš marljiv i poslušan.

Jošek: Pak naj bu! Im takov godovni den trpi samo jeden den!

Hvala Bogu.

Tovarus: Gospon doktor, jeli moja tovarušica pogibeljno betežna?

Doktor: Jako pogibeljno!
Tovarus: Hvala Bogu, onda sam fih barem ne zabađavo zval.

Srećen zub.

Žena: „Ve ov hip sam si spuknula jednoga zuba.“

Muž: „Ah srećen ti zub, ar on ne bude već imal posla s tvojim jezikom.“

Zadnja želja.

Jeden otec, koga je Bog obdaril sa vnogo nevaljane i zločeste dēce, dozval je svu dēcu k sebi, kad je videl, da mu se približava kraj življenju, pak im je rekul: „Deca, vćinite mi tu jedinu ljubav, pak se ponađajte pristojno na mojem sprevodu.“

Iz Toplic.

Gost: (pri vviranjku): „Denes pijem ovo osmu kupicu vode, pak mi nikaj nije bolje.“

Sluga: „O, moraju dobri gospodin strplivi biti, to nejde tak frško. Mi smo imali ovdj jednu gospu, koja je komaj za šest meseci — vmrla.“

Složil:

Glad Ferencz.

Cena žitka. — Gabona áruk.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	6	50
Zab	Zob	5	50
Rozs	Hrż	5	50
Kukoricza	Kuruza stari	4	80
" uj	" novi	4	60
Árpa	Ječmen	5	—
Fehér bab	Grah beli	5	—
Sárga "	" žuti	4	25
Vegyes "	" zméšan	4	—

LOTERIJA Buda 26-ga novembra 1892.
1 56 42 19 20

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF
Glavni surednik
GLAD FERENCZ.

A Horgony-Pain-Expeller
Ezen rég jónak bizonyult bedörzsölés, csúsz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitűnő hatása által
— a legjobb —
házszer birnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt 20 kros üvegekben és így a legolcsóbb
HÁZISZER

Eladó bor
500 hektoliter ó- és újbor — $\frac{3}{4}$ része fehér — Varasd-Töplícen a káptalani uradalomnál — eladó. Bővebb felvilágosítást ad ugyanott a tisztartósnak.
Varasd-Töplíc, 1892. december 1-én.
Czanyuga Ágoston,
729 1-3. uradalmi tisztartó.

Kiadó üzlethelyiség.
Varasd-Töplícen egy üzlethelyiséget a hozzá tartozó kényelmes lakosztállyal együtt — a kurházzal szemben, a legszebb helyen lévén, nagy forgalommal — 1892. január 1-től esetleg április 1-től több évre az itteni káptalani uradalom bérbé ad. Bővebbet az itteni tisztartósnaknál.
Varasd-Töplíc, 1892. december 1-én.
Czanyuga Ágoston.
727 1-3 káptalani uradalmi tisztartó

Zongorák
a legújabb amerikai módszer szerint, vas-szerkezettel és keresztbetétekkel, a rendszer áránál
25%-kal olcsóbban
kaphatók
ROPAS M.-nél
cs. és kir. szab. zongorakeresztő
Cilliben.
709 2-3

4367. tk. 1892.

Arverési hirdetés.

A perlaki kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság ezen nel közhíré teszi, hogy Pleunik Márton m. királyi lakos deszkakereskedőnek mint végrehajtatónak Hanyacsics Flóris mura-csányi lakos végrehajtást szenvedett elleni ügyében a nyilvántartásba bejegyzett 209 frt tőke, ennek 1879. június hó 2-től járó 8 százalékos kamatai, 86 frt 70 kr eddigi s ez alkalommal arverés kérelmi költség czimén 10 frt 40 krosban megállapított költség behajtása czéljából a mura-csányi 216. sz. tjkönyvben foglalt 319 hrzi sz. beltelkes ház, ahoz tartozó erdő s legelő illetmény együttesen a bécsatolt adóbizonylatra tekintettel 406 frt kiküldési árban, a mura-csányi 1868. sz. tjkönyvi 1683. hrzi s. szántó 87 frt és a mura-csányi 1869. sz. tjkönyvi 1223 hrzi s. szántó és rét 95 frt kiküldési árban Mura-Csány község házául az

1892 évi december hó 27-én d. e. 9 órakor

Málics János letenyei lakos, mint felperesi ügyvéd vagy helyettese hozbenjöttével megtartandó nyilvános arverésen el fognak adni. — Kiküldési ár a fentebb kitett becser. — Arverési szándékozók tartoznak a becár 10 százalékat készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni. — Vevő köteles a vételár 3 egyenlő részletben, még pedig az első az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 1 hónap alatt, a másodikat ugyanattól 2 hónap alatt, a harmadikat ugyanattól 3 hónap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6 százalékos kamatokkal együtt az arverési feltételekben meghatározott helyen és módokat szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsajjtásával egyidejűleg megállapított arverési feltételek, a perlaki kir. járásbíró, mint telekkönyvi osztályánál és Mura-Csány község elöljáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Perlakon, 1892. évi szeptember hó 27-én.

726 1-1

Burgonya eladás.

Sárga vagy sziliezai vörös késői burgonyát elad 100 ko. (= cca 2 mérő) 2 frt 50 krért házhoz szállítva a

beliczai jószágkezelőség.

Richter féle türelmi játékok: Gyötrőszellem, Keresztjáték, Korrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek a kettősjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a „Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dicőszőleg elismerte a híres Richter féle

Horgony-Kőépitőszekrények

nagy nevelési értékét, jobb és értékesebb játék nem létezik, sem gyermeknek, sem felnőttek számára. Legjobb, és tekintetbe véve a tartósságot **a legolcsóbb karácsonyi ajándék**

Kis és nagy gyermeknek — Részteljesébet arról, valamint a türelmi játékokról a pompás építményekkel ellátott új árjegyzékben találni, melyet minden szülőnek ajánlhatjuk, hogy kellő időben értékes játékokat válasszassanak gyermekeiknek. Ezen könyvecskeket aláról cégtől ingyen és bementesen kapható. Mindazon kőépitőszekrények, melyek csomagolásán a „Horgony” gyárjegy hiányzik, közönséges és kiegészítésre hasznavehetetlen utazatok; ennélfogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépitőszekrényei

kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatatlanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden finomabb játékszkereskedésben készletlen tartatnak.

Richter F. Ad. és társa
Első osztr. magyar csász. és kir. szabadalmazott kőépitőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

Pályázati hírcumény.

723 2-2

Csáktornya nagyközségben rendszeresített

két közrendőri állásra

Felhivtnak mindazok, a kik ezen állás egyikét elnyerni óhajtják, hogy a szabályszerű kérvényeiket a község elöljáróságánál 1892 évi december hó 10 ig nyujtsák be.

Pályázhat minden 24-35 éves honpolgár. — Egyik legfontosabb feltétel egészséges és ildomos testalkat.

Előnynyel bírnak kiszolgált katonák, — különösen pedig altisztek.

Javadalmazás: 200 frt fizetés, 40 frt lakbér illetmény, és egyenruha természetben.

Csáktornyan, 1892. évi november hó 22.

Az előjáróság.

Gróf Esterházy cognac

mely tiszta borból készül s ezért a közönség legkedveltebb itala

mindenütt kapható.

Csáktornyan kapható: Graner testvérek és Sztrahia testvérek urak, Perlakon pedig: Kramarits V. úr üzletében.

Központi troda: Budapesten, k. váci-út 23.

565 15 - 30

AZ OROSZ LEÁNY-QUARTETT HANGVERSENY.

Csáktornyan,

1892. ÉVI DECZEMB. HÓ 11-ÉN
a „Hattyu“ szálloda nagytermében

az orosz „leány-quartett”

RÖDER NŐVÉREK

Zsófia hegedü-, Emilia gordonka-, Lola mély hegedü-, Róza zongoraművésznők fényes

HANGVERSENYE

tartatik.

Helyárak: I—II-ik sor 2 frt., III—V-ik sor 1 frt 50 kr.,
V—IX-ik sor 1 frt., állóhely 80 kr.

Belépti-jegyek előjegyezhetők és előre válthatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Csáktornyan.

Kezdeté pont 8 órakor.